

SKRIŽALJKE MASA ZA BUKVU

sa osobitim obzirom na masu samog debla
i udio debla u cijeloj drvnoj gromadi

od

Šumarnika M. MONTECUCCOLI-A

Zanderz

Sva prava pridržana.

SARAJEVO, 1923.

ŠTAMPARIJA RISTO J. SAVIĆ.

Predgovor.

Jedna veća prodaja bukovine, kod koje bijaše utanačena izmjera u cijelom stablu prije izrade u pojedine sortimente, ponukala me je, da pokušam, da li je i sa kakovom točnošću moguće ustanoviti na stojećem stablu masu same deblovine i to deblovine od panja do početka jačeg razgranjenja, jer samo takova bijaše predmetom prodaje.

Izmjera svakog pojedinog stabla iza sječe bijaše ne samo prodavaocu već i kupcu vrlo dangubna i skupa pa je i osim toga, što je još najveću ulogu činilo smetalo i zatezalo pravodobnu izradu drveta u cjepanu robu i drugo.

Troškovi izmjere iznašali su tada za samo deblo 10—15%, za cijelu drvenu gromadu do 7 cm debljine (Derbholz) 30—35% kupovne cijene, dok su troškovi doznake bukava ujedno sa klupiranjem istih u prsnoj visini iznašale samo $\frac{1}{2}$ % kupovne cijene.

Već rezultat izmjere prvih 5000 stabala pružio mi je jasni dokaz, da sadržaj čistog debela stoji uvijek u svakoj dobroti sastojine u stanovitom tačno ograničenom razmjeru prema mjeri u prsnoj visini tako da sam zakonitost tog razmjera mogao ustanoviti.

Iz podataka izmjere od 11.711 bukovih stabala izradio sam prije 4 godine skrižaljke za deblovinu. Kod toga sam se osvjedočio da rezultati sječe čitavih sastojina ili odjela ne diferiraju sa više nego 0.1 do 0.3% od podataka mojih skrižaljaka za dotičnu dobrotu sastojine.

Sada sam pokušao da pridodam ovim skrižaljkama još podatke o poprečnoj visini stabala drvene mase krošnje, da omogućim jednostavniju bržu i jeftiniju izmjeru drvene mase čitavih stojećih bukovih sastojina samo pomoću sječe i izmjere nekoliko uzor-stabala.

Za tu svrhu imao sam do sada samo razmjerno malo podataka o mjenim visinama i mase krošnje t. j. samo 1595 izmjera. Na temelju više pokusa nadam se ipak da će podatci cijele drvene mase do 7 cm. debljine (Derbholzmasse) u mojim skrižaljkama (tablica I.) za cijele sastojine i sječine pružiti tačnost od 1—2% prema faktičnom rezultatu izrade sječe.

Pošto sam podatke, koje sam upotrijebio za izradu skrižaljaka I., II. i III. sabirao samo u prebornim sječinama, sadržavaju ove samo podatke za stabla od 35 cm. prsnog promjera gore.

Za prsne promjere od 15—35 cm. izradio sam posebnu skrižaljkicu IV. kao dopunu skrižaljke III. na temelju grafičkog produljenja krivulje visina i masa iz skrižaljke I. upotrijebivši radi kontrole smjera tih krivulja Grundner-Schwappachove skrižaljke.

Skrižaljka V. sadržaje od mene pronađene oblične brojeve za samo deblo i oblične brojeve za cijelu drvenu masu do 7 cm.

Nadam se, da će ovo moje skromno djelo svima, koji se bave sa kupnjom i prodajom stojećih bukava pružiti jedno pomagalo za bržu i jeftiniju izmjeru drvene mase.

O l o v o, u augustu 1922.

MONTECUCCOLI,
Šumarnik.